

Despre strategiile didactice în educația timpurie

Strategia didactică - sistem complex și coerent de mijloace, metode, materiale și alte resurse educaționale care vizează atingerea unor obiective.

- ocupă un loc central în cadrul activității didactice, deoarece proiectarea și organizarea lecției se realizează în funcție de decizia strategică a profesorului.

- este concepută ca un scenariu didactic complex, în care sunt implicați actorii predării – învățării, condițiile realizării, obiectivele și metodele vizate.

- prefigurează traseul metodic cel mai potrivit, cel mai logic și mai eficient pentru abordarea unei situații concrete de predare și învățare (astfel se pot preveni erorile, riscurile și evenimentele nedorite din activitatea didactică).

Strategiile didactice pot include învățarea prin joc, povești, activități creative, explorarea senzorială, învățarea colaborativă și observația directă, toate având scopul de a sprijini dezvoltarea globală a copilului. Acestea sunt flexibile și permit adaptarea în funcție de nevoile individuale ale fiecărui copil, facilitând astfel învățarea prin descoperire și experiență directă.

Strategiile didactice la grădiniță sunt modalități prin care educatoarele își organizează activitățile pentru a sprijini dezvoltarea copiilor, stimulându-le abilități cognitive, emoționale și sociale. Aceste strategii sunt esențiale pentru a crea un mediu de învățare stimulat și adaptat vârstei copiilor.

Iată câteva exemple concrete de strategii didactice utilizate la grădiniță:

1. **Învățarea prin joc** – Jocul este esențial la această vârstă, având un rol central în procesul educativ. Prin joc, copiii își dezvoltă abilități de comunicare, înțelegere a lumii înconjurătoare și capacitatea de a rezolva probleme. De exemplu:

- **Jocuri de rol:** Copiii se pot implica în jocuri de rol (ex. „familie”, „doctori”, „magazin”) pentru a învăța concepte de relaționare și empatie.

- **Jocuri de construcție:** Folosirea pieselor de construcție (Lego, cuburi) dezvoltă motricitatea fină și gândirea logică.

2. **Învățarea prin poveste** – Utilizarea poveștilor stimulează imaginația și gândirea creativă. De asemenea, prin poveste, copiii pot învăța lecții de viață și pot înțelege diferite emoții sau comportamente. Exemplu:

- **Lectura unor povești** urmate de discuții și activități (ex. desenarea personajelor, completarea poveștilor sau învățarea unor jocuri pe baza poveștilor).

3. Învățarea prin observație – La vârsta grădiniței, copiii sunt foarte atenți la ce se întâmplă în jurul lor și pot învăța prin observarea celor din jur. De exemplu:

- Activități de observare a naturii: Mersul în parc pentru a observa plantele, animalele sau schimbările de vreme.
- Experimente simple: Activități care implică observația unor procese naturale (ex. cum se formează apa din abur).

4. Învățarea prin activități creative – Activitățile creative, precum desenul, modelajul sau muzica, sunt modalități excelente de a stimula imaginația și dezvoltarea abilităților motorii.

Exemple:

- Ateliere de pictură și desen: Copiii pot explora culorile și formele, dezvoltându-și astfel creativitatea.
- Muzică și dans: Activități prin care copiii învață ritmuri, mișcări și își exprimă emoțiile prin muzică.

5. Învățarea colaborativă – Încurajarea copiilor să lucreze în grupuri mici pentru a învăța să comunice și să colaboreze. De exemplu:

- Construirea unui proiect comun: Copiii pot construi împreună o casă din materiale diverse sau un colaj mare, învățând astfel să își împartă sarcinile și să își exprime ideile.

6. Învățarea prin explorare senzorială – Copiii învață prin stimularea simțurilor (auz, văz, gust, miros, atingere). Exemple:

- Activități de explorare a materialelor naturale (nisip, apă, fructe) pentru a învăța despre texturi și mirosuri.
- Jocuri cu materiale tactile: Cum ar fi recunoașterea diferitelor obiecte cu ochii închiși, pentru a dezvolta simțul tactil.

În concluzie, strategiile didactice la grădiniță trebuie să fie diverse, interactive și adaptate nevoilor și intereselor copiilor. Acestea nu doar că susțin învățarea formală, dar creează și un mediu de învățare plăcut, motivant și stimulator. Un exemplu de strategie didactică folosită la o activitate matematică la grupa mare ar putea fi „Învățarea prin joc”, mai exact un joc de tip „vânătoare de forme geometrice”. Această strategie ajută copiii să învețe noțiuni matematice (cum ar fi formele geometrice, numărarea sau comparația acestora) într-un mod activ și captivant.

Descrierea activității:

1. Obiectiv: Înțelegerea formelor geometrice (cerc, pătrat, triunghi, dreptunghi) și recunoașterea lor în mediul înconjurător.

2. Materiale: Carduri cu forme geometrice, obiecte din mediul grădiniței (mobilier, jucării, obiecte de decor).

3. Desfășurare:

- Educatoarea ascunde carduri sau obiecte de diverse forme geometrice prin sala de clasă sau în curte.

- Copiii sunt împărțiți în echipe și primesc un „indiciu” (ex. „Găsește un cerc!”).

- Fiecare echipă trebuie să găsească și să aducă la educatoare un obiect sau un card cu forma corespunzătoare.

- Pe parcursul jocului, educatoarea poate adăuga întrebări suplimentare, cum ar fi: „Câte forme de triunghi sunt în clasă?” sau „Ce formă ai găsit mai întâi?”

4. Scopul: Pe lângă învățarea formelor geometrice, jocul dezvoltă și abilități de cooperare, coordonare și observare a detaliilor.

Beneficii:

- Copiii învață prin acțiune directă și prin intermediul unui joc care le captează atenția.

- Se încurajează gândirea logică și atenția la detalii.

- Este o metodă activă și motivațională, care face ca învățarea matematicii să fie plăcută și interesantă.

Aceasta este doar o abordare didactică care poate fi adaptată, în funcție de nivelul grupului, pentru a facilita învățarea matematicii într-un mod creativ și practic.

În educația timpurie, metodele didactice sunt modalități organizate de a structura activitățile educaționale, iar strategiile didactice sunt tehnici specifice utilizate pentru a aplica aceste metode. La grupa mare, metodele și strategiile didactice pot include activități variate pentru a sprijini învățarea matematicii, limbajului, științei sau dezvoltarea socială.

Concluzie:

Metodele didactice sunt esențiale în educația timpurie și nu doar că facilitează învățarea, dar și dezvoltarea abilităților cognitive, emoționale și sociale ale copiilor. Acestea sunt implementate într-un mod adaptat vârstei și nevoilor grupului, stimulând gândirea critică, creativitatea și colaborarea. În funcție de obiectivele educaționale, educatorul poate combina mai multe metode pentru a obține cele mai bune rezultate în învățarea copiilor.

Profesor educație timpurie, Daniela VLAICU

Grădinița cu program prelungit ”Dumbrava Minunată” Tulcea

